

Teza: orzeczenie lustracyjne a orzeczenie dyscyplinarne

Sąd lustracyjny orzekając o zakazie pełnienia funkcji publicznych na okres 4 lat dysponował niezbędną wiedzą o obwinionym radcy prawnym, w kontekście wszystkich istotnych okoliczności złożenia oświadczenia lustracyjnego niezgodnego z prawdą, jak również postawą obwinionego radcy prawnego w toku procesu lustracyjnego oraz szkodą wywołaną złożeniem przez niego przedmiotowego oświadczenia, co wzięło pod uwagę sąd dyscyplinarny.

Sygn. akt WO-168/18

ORZECZENIE

z dnia 15 lutego 2019 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący: SWSD Joanna Maruszewska / sprawozdawca/

Sędziowie: SWSD Magdalena Szepczyńska, SWSD Michał Łukasik

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Tomasza Mazurczaka po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2019 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego A. C.

obwinionego o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego na skutek odwołania Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2018 r., sygn. akt D 48/X/17.

orzeka:

1.

utrzymuje w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach z dnia 30 sierpnia 2018 r., sygn. akt. D 48/X/17.

2.

kosztami postępowania odwoławczego w kwocie 1200,00 (słownie: jeden tysiąc dwieście) zł obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

WO-168/18

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach orzeczeniem z dnia 30 sierpnia 2018 r., w sprawie o sygn. akt D 48/X/17, w punkcie 1 orzeczenia uznał radcę prawnego A. C. za winnego tego, że w dniu 28 sierpnia 2008 r. w Katowicach złożył niezgodne z prawdą oświadczenie lustracyjne, co zostało stwierdzone orzeczeniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 12 grudnia 2016 r., w sprawie o sygn. akt V K 200/16, utrzymanym w mocy orzeczeniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 marca 2017 r., w sprawie o sygn. akt II AKa 46/17, to jest czynu określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za to na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 4 ustawy o radcach prawnych wymierzył mu karę dyscyplinarną zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas trzech lat oraz na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 2b ustawy o radcach prawnych orzekł zakaz wykonywania patronatu na czas trzech lat. W punkcie 2 orzeczenia Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach obciążył radcę prawnego A. C. zryczałtowanymi kosztami postępowania dyscyplinarnego w formie opłaty wynoszącej 1.250,00 zł.

Odwołaniem z dnia 3 października 2018 r. Minister Sprawiedliwości zaskarżył ww. orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach z dnia 30 sierpnia 2018 r., na niekorzyść obwinionego radcy prawnego A. C., w zakresie rozstrzygnięcia o karze dyscyplinarnej, wnosząc o jej zmianę poprzez wymierzenie obwinionemu kary pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.

Minister Sprawiedliwości zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił wymierzenie obwinionemu rażąco łagodnej kary. Zdaniem Ministra Sprawiedliwości delikt dyscyplinarny, którego winnym został uznany radca prawny A. C. w sposób szczególny podważa zaufanie do zawodu radcy prawnego, jako zawodu zaufania publicznego, co przy wymiarze kary dyscyplinarnej nie zostało należycie uwzględnione przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny.

W odwołaniu wskazano, iż odpowiedzialność dyscyplinarna nie może być utożsamiana z odpowiedzialnością karną. Nadto jest od niej niezależna i jest odpowiedzialnością za czyn bezprawny, zawiniony i karygodny, która powinna skutkować wymierzeniem adekwatnie dolegliwej sankcji i być odpowiednio surowa dla obwinionego. Wskazano także, iż Kodeks Etyki Radcy Prawnego ustanawia właściwe dla danej profesji, wyższe standardy zachowania niż kodeks karny i wyższe, szczególne wymagania w porównaniu z innymi osobami pełniącymi funkcje publiczne w rozumieniu ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 - 1990 oraz treści tych dokumentów, co jest implikacją wynikającą z art. 24 ust. 1 pkt 5 ustawy o radcach prawnych i oczekiwań stawianych osobom wykonującym zawód radcy prawnego, który winien budzić powszechne zaufanie.

Zdaniem Ministra Sprawiedliwości od przedstawicieli zawodu radcy prawnego żąda się takich przymiotów jak: uczciwość w życiu prywatnym i zawodowym, uczynność, pracowitość, poczucie odpowiedzialności za własne słowa i czyny, stanowczość, odwaga cywilna, samokrytycyzm, umiejętność zgodnego współżycia z otoczeniem, a nadto takiego postępowania i takiego zachowania, które odpowiada ocenom moralnym i etycznym, gwarantującym właściwe wykonywanie zawodu (por. wyrok NSA z dnia 26 października 2007 r., VI SA/Wa 1516/O7).

W ocenie Ministra Sprawiedliwości czyn obwinionego należy do najcięższych kategorii przewinień dyscyplinarnych, niweczących publiczne zaufanie do danej profesji, tym samym wymierzenie w tym przypadku za delikt dyscyplinarny o takim ciężarze gatunkowym kary o niewspółmiernie małej dolegliwości dla obwinionego, dodatkowo narusza standardy składające się na budowanie pozytywnego wizerunku samorządu radców prawnych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie Ministra Sprawiedliwości nie zasługuje na uwzględnienie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie podziela stanowiska Ministra Sprawiedliwości, co do wymierzenia obwinionemu rażąco łagodnej kary przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w Katowicach.

Przede wszystkim wskazać należy- jak słusznie wskazał Sąd I instancji - od dnia wejście w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 kwietnia 2011 r.(K 19/08) sądy dyscyplinarne orzekające w sprawach osób wskazanych w art. 21 f ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów są uprawnione doniuansowania odpowiedzialności tych osób oraz stosowania sankcji adekwatnych do stopnia winy i okoliczności konkretnego wypadku. Oznacza to, iż w miejsce regulacji szczególnej zawartej w art. 21 f ust.2 zdanie pierwsze w/w ustawy sądy stosują regulację ogólną wynikającą z odpowiednich przepisów dyscyplinarnych. Te przepisy zaś w odniesieniu do zawodu radcy prawnego przewidują możliwość orzeczenia sankcji dyscyplinarnej w różnym stopniu dolegliwej dla ukaranego (m.in. w zależności od rodzaju przewinienia, postawy sprawcy, prognozy jego zachowania się).

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego nie można podzielić stanowiska prezentowanego w odwołaniu, iż sam fakt popełnienia przez radcę prawnego A. C. deliktu dyscyplinarnego w postaci niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego, winien wiązać się z pozbawieniem prawa do wykonywania tego zawodu, bowiem ze wskazanego powyżej

uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika wprost, że kara pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego nie jest jedyną, jaka może być wymierzona za kłamstwo lustracyjne.

Zdaniem Sądu II instancji w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia z rażąco niewspółmiernością kary wymierzonej obwinionemu w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości popełnionego deliktu dyscyplinarnego i stopnia winy radcy prawnego poprzez orzeczenie kary rażąco łagodnej.

Zgodnie bowiem z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie o sygn. akt. SDI 18/16 (LEX nr 2107106) „w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym nie każda wadliwość rozstrzygnięcia o wymiarze kary może stanowić usprawiedliwioną podstawę odwoławczą, lecz jedynie jej kwalifikowana postać, wyrażająca się orzeczeniem kary „rażąco” niewspółmiernej. W ocenie Sądu, przez rażąco niewspółmierność kary rozumieć należy różnicę między karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby orzec w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw sądowego wymiaru kary. Chodzi tu o różnicę tak oczywistą, że prowadzącą do niedającej się zaakceptować nieproporcjonalności kary orzeczonej w stosunku do kary sprawiedliwej.”

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w przedmiotowej sprawie taka dysproporcja nie występuje. Nadto zdaniem Sądu, to kara pozbawienia prawa do wykonywania zawodu - jako najsurowsza z kar przewidzianych ustawą o radcach prawnych, byłaby w niniejszej sprawie właśnie rażąco niewspółmierna.

Sąd w składzie orzekającym - wbrew twierdzeniom odwołania - w pełni podziela stanowisko prezentowane w dotychczasowym orzecznictwie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, w tym w orzeczeniu z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie o sygn. akt WO-108/15, iż znaczenie dla wymiaru kary dla obwinionego radcy prawnego powinno mieć orzeczenie Sądu lustracyjnego (w tym przypadku Sąd lustracyjny orzekł czteroletni zakaz pełnienia funkcji publicznych), bowiem „(...) Sąd lustracyjny wymierzając zakaz właśnie na taki okres dysponował niezbędną wiedzą o obwinionym radcy prawnym, pełna ocena obwinionego w kontekście wszystkich istotnych okoliczności złożenia oświadczenia lustracyjnego niezgodnego z prawdą, jak również postawą obwinionego radcy prawnego w toku procesu lustracyjnego oraz szkodą wywołaną złożeniem przez niego przedmiotowego oświadczenia. Stąd też w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu radcy prawnego wymierzona obwinionemu zaskarżonym orzeczeniem okręgowego sądu dyscyplinarnego jest rażąco niesprawiedliwa. (...) Wystarczającą karą jest kara zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas czterech lat (art. 65 ust. 1 pkt 4 ustawy o radcach prawnych). W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas czterech lat koresponduje z orzeczonym zakazem pełnienia funkcji publicznych. Ten czas pozwoli także obwinionemu radcy prawnemu na analizę swojego nagannego postępowania, czyli spełni prewencyjny charakter kary.”

Mając powyższe na uwadze, Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznaje za prawidłową karę orzeczoną przez Sąd I instancji, tj. zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas trzech lat.

O kosztach postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie rozstrzygnięto na podstawie art. 70⁶ ust. 1 - 3 ustawy o radcach prawnych.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.